

дозволятиме йому «будувати та здійснювати вплив про взаємодії з дитиною та розвитком його особистості».

Список використаних джерел:

1. Белухин Д.А. Психотерапия профессионального поведения педагога. – М., 1997. – С. 47.
2. Кононко О. Л. Соціально-емоційний розвиток особистості (в дошкільному дитинстві) : навч. посіб. для вищ. навч. закладів / О. Л. Кононко. – К. : Освіта, 1998. – 255 с.
3. Психологические особенности ориентации педагогов на личностную модель взаимодействия с детьми // В.Г.Маралов, И.А.Бучилова, Е.Ю.Клепцова и др.; Под ред. В.Г.Маралова. – М.: Академический Проект; Парадигма, 2005. – 288 с.
4. Щуркова Н.Е. Прикладная педагогика воспитания: Учеб.пособ. – СПб.: Питер, 2005. – 366 с.

Лунцов В.В.

викладач,

*Хорольський агропромисловий коледж
Полтавської державної аграрної академії*

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СКЛАДАННЯ ІНСТРУКЦІЙ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ З «ОСНОВ ОХОРОНИ ПРАЦІ» В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЗА ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНИМ РІВНЕМ «МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ»

Згідно зі ст. 13, ст. 18 «Закону України про охорону праці» [1] та «Типового положення про навчання з питань охорони праці» [2] розробниками інструкцій з охорони праці на підприємствах являються керівники структурних підрозділів підприємства. В останніх типових програмах з вивчення дисципліни «Основи охорони праці» в навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» в рекомендованій тематиці проведення практичних занять відсутні практичні заняття по складанню інструкцій з охорони праці в порівнянні з типовими програмами, які були чинними раніше. Але для студентів, як майбутніх спеціалістів підприємств різних галузей та форм власності, важливо набути вміння та навички складання подібних інструкцій. Виконання подібної задачі може викликати деякі проблеми та труднощі, які в більшості випадків пов'язані з правильністю розробки інструкцій, коректності викладення тексту подібного виду документа, його оформлення. В даному матеріалі приводяться методичні рекомендації щодо складання інструкцій з охорони праці при проведенні практичного

заняття з «Основ охорони праці» в навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст».

Інструкції з охорони праці складають як правило на основі розроблених примірних інструкцій з охорони праці для різних професій та видів робіт. Але з урахуванням специфіки діяльності підприємств такі інструкції потребують доопрацювання і повинні містити тільки ті вимоги щодо охорони праці, дотримання яких обов'язкове самими працівниками.

При виконанні поставленої задачі щодо розробки інструкції з охорони праці необхідно в першу чергу детально ознайомитися з Положенням про розробку інструкцій з охорони праці [3].

В загальному інструкції повинні містити розділи: загальні положення, вимоги безпеки перед початком роботи, вимоги безпеки під час виконання роботи, вимоги безпеки після закінчення роботи, вимоги безпеки в аварійних ситуаціях. При розробці першого розділу «Загальні положення» слід керуватися нижче приведеними рекомендаціями.

У відомостях про сферу застосування інструкції з охорони праці необхідно вказати, що даний документ є внутрішнім нормативним актом з охорони праці визначеного підприємства і діє на всіх його підрозділах, на всій території підприємства та інших місцях, де працівник може виконувати роботу у відповідності з отриманим ним завданням від роботодавця. При визначенні робочого місця працівника необхідно вказати в яких випадках, умовах та місцях робоче місце може бути тимчасовим, а в яких – постійним. Також при визначенні умов і порядку допуску до самостійної роботи працівника за професією необхідно вказати про існуючі на підприємстві вимоги до рівня професійної підготовки працівника, періодичність проходження медичних оглядів, відсутність медичних протипоказань до виконуваної роботи, періодичність проходження інструктажів з охорони праці (особливо повторного), термін стажування (дублювання), необхідність оформлення наказу чи розпорядження по допуску до самостійної роботи.

Інформацію про основні небезпечні та шкідливі чинники для визначеної професії можна визначити з нормативного документу [4], особливості впливу цих факторів можна взяти з відповідних галузевих санітарних норм і правил та іншої довідникової літератури по даному питанню [5].

При викладенні питань, що стосуються забезпечення працюючого безкоштовним спецодягом та засобами індивідуального захисту для працівників даної професії слід скористатися [6], технологічною документацією на виконання робіт, вимогами експлуатаційної документації на використання обладнання і відповідними нормативно-правовими актами з охорони праці.

Інформацію для висвітлення питання про вимоги санітарних норм і правил особистої гігієни, які повинен виконувати працівник, необхідно приводити у відповідності з відповідними галузевими санітарними нормами і правилами.

Для розробки послідуєчих розділів інструкції необхідно слідувати наступним рекомендаціям:

- переглянути вимоги безпеки до технологічного процесу (регламенту), виробничому обладнанню, інструментам і пристроям, що використовуються при виконанні відповідних робіт, вимоги безпеки, що містяться в експлуатаційній і ремонтній документації та відповідних нормативно-правових актах;

- вибрати з них ті вимоги, які стосуються або підлягають виконанню працівником відповідної професії (при виконанні даного виду робіт), розподілити їх на чотири групи у відповідності з назвами послідуєчих розділів інструкції з охорони праці: вимоги безпеки перед початком роботи, вимоги безпеки під час виконання роботи, вимоги безпеки після закінчення роботи, вимоги безпеки в аварійних ситуаціях. З цих груп вимог сформулювати текст відповідних розділів користуючись послідовністю викладення матеріалу згідно з пунктами 2.6-2.9 [3]. Як правило при розробці цих розділів інструкцій з охорони праці для підприємств в примірних інструкціях для окремих професій та видів робіт достатньо матеріалу для викладення вище зазначених розділів.

При розробці розділу вимог безпеки в аварійних ситуаціях необхідно враховувати вимоги експлуатаційної документації на обладнання, що використовується, плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій і аварій, що використовуються на підприємстві, акти розслідування нещасних випадків на підприємстві, аварій та ін. Питання про порядок повідомлення роботодавця про нещасний випадок чи аварію, про порушення технологічного процесу, виявлених несправностях обладнання, необхідно привести згідно з положенням відповідних інструкцій, що розроблені та затверджені на підприємстві або аналогічному наказу по підприємству. При викладенні питання порядку дій по наданню першої допомоги потерпілому рекомендовано використовувати Інструкцію по наданню першої допомоги потерпілим при нещасних випадках під час обслуговування енергетичного обладнання [7] або іншими джерелами аналогічної тематики. При цьому необхідно враховувати, що порядок дій по наданню першої допомоги потерпілому в інструкції повинен бути висвітлений лаконічно, так як при виникненні аварійної ситуації чи при нещасному випадку як правило недостатньо часу на ознайомлення зі складними вказівками. Тому подібні вказівки повинні бути як пам'ятка, схема дій по принципу: огляд потерпілого – оцінка його стану за основними характерними признаками – конкретні дії для підтримки його основних життєвих функцій, виходячи з його стану. Якщо на підприємстві є екстрені служби необхідно вказати телефони виклику екстрених служб підприємства.

В цілому робота по розробці інструкцій з охорони праці вимагає перед її розробниками вивчення діючого законодавства України з охорони праці [1-3, 8] та вивчення небезпечних і шкідливих чинників, що можуть мати

місце на конкретному робочому місці. Інструкції з охорони праці належать до нормативних актів про охорону праці, чинних у межах конкретного підприємства, повинні відповідати чинному законодавству України, вимогам державних міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці: правил, норм, стандартів, інших нормативних і організаційно-методичних документів про охорону праці, на основі яких вони розробляються.

Список використаних джерел:

1. Закон України про охорону праці: за станом на 09 липня 2010 р. – Офіц. вид. – К.: Парламентське вид-во, 2010. – 28 с.
2. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05) [Електронний ресурс] // Держнагляд охорони праці України. – 2005. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05>.
3. Положення про розробку інструкцій з охорони праці (ДНАОП 0.00-4.15-98) [Електронний ресурс] // Мінпраці України, Комнагляд охорони праці. – 1998. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0226-98>.
4. ГОСТ 12.0.003-74. Система стандартів безпеки праці. Опасные и вредные факторы. Классификация. – Введ. 1976-01-01. – М.: ИПК Издательство стандартов, 2004. – 4 с.
5. Гандзюк М. П. Основи охорони праці / М. П. Гандзюк, Є. П. Желібо, М. Халімовський. – Київ: Каравела, 2007. – 383 с.
6. Норми безкоштовної видачі спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам загальних професій різних галузей промисловості [Електронний ресурс] // Держнагляд охорони праці України. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0424-09>.
7. НАОП 1.1.10-5.05-86. Інструкція по наданню першої допомоги потерпілим при нещасних випадках під час обслуговування енергетичного обладнання.
8. Законодавство України про охорону праці: збірник нормативних документів: у 4 т. – К.: Державний комітет України по нагляду за охороною праці, 1995.

Мельничук Л.Б.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри педагогіки,

Міжнародний економіко-гуманітарний університет

імені академіка Степана Дем'янчука

ГРОМАДЯНСЬКЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У ПРОЦЕСІ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ

В умовах розбудови українського суспільства на засадах гуманізму, свободи, верховенства права і соціальної справедливості актуалізується необхідність виховання особистості, якій властиві відданість справі